

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 25. august 2009
Sagsnr.: 39

- ./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat til Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

25. august 2009

FVM 687

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009

1. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet om markedssituationen for mælk og mejeriprodukter i 2009
- Forelæggelse ved Kommissionen og udveksling af synspunkter
KOM (2009) 385
Side 2

2. Arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevareindustriens Konkurrenceevne
- Orientering fra Kommissionen
KOM-dokument foreligger ikke
Side 8

3. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter for så vidt angår handelsnormer for fjerkrækød
- Vedtagelse
KOM (2008) 336
Side 11

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 7. september 2009

1. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet om markedssituationen for mælk og mejeriprodukter i 2009

KOM (2009) 385

Nyt notat

Resumé

Markedssituationen for mælk blev drøftet på Det Europæiske Råd den 18.-19. juni 2009, og i konklusionerne fra mødet blev Kommissionen anmodet om at udarbejde en dybtgående markedsanalyse. Analysen skulle indeholde eventuelle muligheder for at stabilisere markedet, men samtidig respektere resultatet af sundhedstjekket. Kommissionens rapport gennemgår de allerede iværksatte tiltag samt redegør for yderligere muligheder for at stabilisere markedet. Kommissionen fastholder, at resultaterne af sundhedstjekket skal respekteres, herunder forøgelsen af mælkekvoterne frem til kvoternes afskaffelse i 2015.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2009) 385 af 22. juli 2009 fremsendt en meddelelse om markedssituationen for mælk og mejeriprodukter i 2009. Meddelelsen er oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave den 27. juli 2009.

Markedssituationen for mælk blev drøftet på Det Europæiske Råd den 18.-19. juni 2009, og der blev fremlagt følgende konklusioner: ”Det Europæiske Råd drøftede den nuværende situation på mælkemarkedet. Det opfordrede Kommissionen til at fremlægge en dybtgående markedsanalyse inden for de næste to måneder, der omfatter eventuelle muligheder for at stabilisere mælkemarkedet og samtidig respekterer resultatet af sundhedstjekket.”

Meddelelsen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en meddelelse og ikke om forslag til egentlige retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Meddelelsen beskriver reformerne af den fælles landbrugspolitik med Dagsorden 2000, reformen i 2003 og sundhedstjekket i 2008. Der er med reformerne løbende sket en markedsorientering af mælkesektoren med en reduktion af interventionsprisen på mælk, der blev kompenseret i form af direkte støtte til mælkeproducenterne. Med sundhedstjekket blev der opnået enighed om en gradvis forøgelse af mælkekvoterne for at sikre en blød landing inden kvoternes afskaffelse i 2015.

I forhold til markedssituationen for mælk nævnes det, at mælkeproduktionen i EU ved udløbet af kvoteåret 2008/2009 den 31. marts 2009 var 4,2 % under EU's samlede mælkekvote. Kun få med-

lemsstater havde overskredet deres kvote. Det omtales samtidigt, at situationen på verdensmarkedet, med øget produktion i store eksportlande som New Zealand, Australien og indtil for nylig i USA, sammenholdt med vigende efterspørgsel har påvirket EU's eksport i nedadgående retning. Fald i EU's eksport og fald i den interne efterspørgsel, har medført store prisfald. Således er producentprisen i EU faldet omkring 10 cent/kg og er i gennemsnit nu nede på omkring 24 cent/kg. De priser, hvortil der kan ske opkøb til intervention af smør og skummetmælkspulver ækvivalerer med en producentpris på 21 cent/kg.

Kommissionen forudser på kort sigt kun en marginal forbedring af markedssituationen på baggrund af en lille øgning i efterspørgslen. Da der ikke p.t. forventes stigende priser på EU's marked, kan der påregnes stigende interventionslagre for smør og skummetmælkspulver. Kommissionen forudser også, at eksportrestitutioner fortsat vil være nødvendige.

Gennemførte tiltag

Meddelelsen nævner en række tiltag, der allerede er gennemført med henblik på at hjælpe mælkesektoren, herunder støtte til privat oplagring af smør, fortsat opkøb ved intervention, fremskyndet udbetaling af direkte støtte og genindførsel af eksportrestitutioner tilbage i januar 2009. Der er p.t. oplagret 105.800 tons smør ved privat oplagring, og der er opkøbt 81.900 tons smør og 231.000 tons skummetmælkspulver ved intervention. Desuden har Kommissionen, som led i bestræbelserne for at afhjælpe situationen på mælke markedet, fastsat regler, som fremskynder tidsfristerne for at søge om promotionskampagner for mælk og mejeriprodukter.

Planlagte tiltag

I meddelelsen overvejes blandt andet følgende tiltag med henblik på at støtte mælkesektoren:

- *Forlængelse af intervention:* Med henvisning til den usædvanlige situation på mejerimarkedet har Kommissionen fremlagt forslag om at videreføre interventionsopkøb af smør og skummetmælkspulver efter den 31. august 2009 midlertidigt for 2009/10 og potentielt også for 2010/11. En forlængelse af interventionsperioden til den 28. februar 2010 kræver, at Rådet på baggrund af udtalelse fra Europa-Parlamentet vedtager Kommissionens forslag. Idet Europa-Parlamentet endnu ikke har konstitueret sig, har Kommissionen midlertidigt forlænget interventionsperioden til 30. november 2009 med hjemmel i en nødprocedure i artikel 191 i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007.
- *Skolemælk:* Kommissionen har forberedt ændringer i reglerne om de produkter, der kan udbydes under skolemælksordningen. Ændringerne vedrører en udvidelse af listen med støtteberettigede produkter. Det foreslås at nedsætte kravet til minimumsindholdet af mælkebestanddele i visse af produkterne til 75 %. Kommissionen har endvidere lagt op til, at den maksimale mængde sukker, der kan tilsættes produkterne, sættes op fra 7 % til 9 %. Der lægges op til, at de ændrede rammer er frivillige, således at medlemsstaterne stadig kan administrere skolemælksordningen efter de nuværende regler. Forslaget kan vedtages i en forvaltningskomitéprocedure.
- *Mælkekvoter:* Kommissionen lægger vægt på, at sundhedstjekket skal respekteres, som det også fremgår af konklusionerne fra Det Europæiske Råd i juni 2009. Sundhedstjekket indebærer, at kvoterne skal forøges med 5 % over 5 år, med 1 % årligt frem til kvoternes afskaffelse i 2015,

med henblik på at sikre en blød landing af kvotesystemet. Kommissionen afviser derfor ideer om reduktion af kvoten med 5 % eller fastfrysning af kvoterne. Det ville ikke være juridisk muligt at inddrage den første et-procentstigning af kvoten for kvoteåret 2009/2010 på grund af producenternes berettigede forventninger. Kommissionen overvejer dog muligheden for midlertidigt at tillade medlemsstaterne, hvor den nationale kvote ikke er overskredet, men hvor myndighederne har opkrævet overskudsafgift ved producenter, som har overskredet deres individuelle kvote, at undlade at tilbagebetale afgifterne til de producenter, der har betalt afgiften. De inddragne midler kan for eksempel anvendes til støtte til producenter, der ønsker at ophøre med deres produktion. Efter de gældende regler i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 kan der kun opkræves overskudsafgift hos de producenter, der har overskredet deres individuelle kvoter, hvis medlemsstatens nationale kvote også er overskredet.

Endvidere overvejer Kommissionen at gøre det muligt for medlemsstaterne ikke at håndhæve reglen i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 artikel 72, stk. 2 om at mindst 85 % af producenternes individuelle kvote skal udnyttes. Denne eksisterende mulighed for medlemsstaterne til ikke at håndhæve reglen om mindsteudnyttelse af kvoten vil medføre større mængde uudnyttet kvote og dermed mindre produktion end, hvis producenter der ikke udnytter deres kvote, fratages kvoten eller tvinges til at afhænde den. Endelig vil Kommissionen overveje at gøre det muligt, for medlemsstaterne at reservere kvoteudvidelserne til brug for direkte salg, hvilket i praksis vil medføre, at udvidelserne ikke udnyttes.

- *Statsstøtte:* Kommissionen overvejer at ændre reglerne for *de minimis* statsstøtte til den primære landbrugssektor, således at der midlertidigt frem til udgangen af 2010 kan ydes *de minimis* statsstøtte på 15.000 € (ca. 112.000 kr.) pr. landbrugsbedrift over 3 år mod tidligere 7.500 € (ca. 56.000 kr.). Det vil gælde alle landbrugsbedrifter og ikke alene mælkebedrifterne.
- *Artikel 68:* Kommissionen henviser til medlemsstaternes mulighed for, med artikel 68 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitik, ordninger for direkte støtte til landbrugere, at anvende dele af den direkte støtte til at yde støtte til mælkeproducenterne. Dele af støtten kan udgøre en koblet støtte til mælkeproducenterne.
- *Forhøjelse af interventionspriserne:* Kommissionen fastslår, at den nuværende interventionspris ikke vil blive hævet som led i at sikre mælkeproducenterne et vist indkomstniveau. Mælkeproducenterne er blevet kompenseret for nedsættelsen af interventionspriserne i form af en direkte støtte på ca. 5 milliarder € årligt. Den direkte støtte er nu afkoblet fra produktionen.
- *Landdistriktsudvikling:* Kommissionen påpeger desuden, at der under landdistriktspolitikken er mulighed for at støtte mælkesektoren, forbedre sektorens konkurrenceevne og opretholde mælkeproduktionen i traditionelle mejeriregioner, hvor sektoren bidrager til at opretholde landdistrikterne. Omstruktureringen af mælkesektoren er i forbindelse med sundhedstjekket i 2008 blevet udpeget som en af de nye udfordringer, hvortil der kan ydes støtte til blandt andet investeringer og miljøvenlige produktionsformer. Der blev endvidere med den økonomiske genopretningsplan i foråret 2009 afsat yderligere midler til bredbånd og de nye udfordringer i landdistriktspolitikken.

- *Slagtepræmie*: Kommissionen omtaler desuden det amerikanske slagtepræmiesystem, som har til hensigt at reducere antallet af malkekøer. Kommissionen beskriver kortfattet muligheden for at introducere en europæisk parallel med den begrundelse, at det er den mest direkte måde at reducere produktionen på og dermed udbuddet. Kommissionen finder dog denne mulighed vanskelig med den begrundelse, at det vil være svært at legitimere brugen af skatteydernes penge på en sådan foranstaltning.
- *Markedstransparens og fair konkurrence*: Kommissionen peger på de eksisterende konkurrenceregler som mulighed for at dæmme op for urimelig fordeling af profit til henholdsvis primærproducenter, forarbejdningsled og detailhandel. Kommissionens analyse viser, at på trods af store prisfald på henholdsvis 31 % for konsummælk, 39 % for smør, 49 % for skummetmælkspulver og 18 % for ost, er forbrugerpriserne blot faldet med 2 %. Kommissionen finder på den baggrund, at EU's forsyningskæde for mejeriprodukter ikke fungerer effektivt. Kommissionen peger i den forbindelse på producenternes mulighed for at slutte sig sammen for at bryde forarbejdningsleddets og detailsektorens magt. Hermed kan producenterne sikre dialogen i hele kæden, idet konkurrencereglerne dog fortsat skal overholdes. Der kan desuden etableres brancheorganisationer dækkende hele forsyningskæden med henblik på at fremme dialogen mellem aktørerne i kæden.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelsen.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at baggrunden for Kommissionens meddelelse er den meget alvorlige udvikling i markedssituationen for mælk og mejeriprodukter, hvilket også har ramt danske mælkeproducenter og mejerier hårdt. Landbrug & Fødevarer noterer sig derfor med tilfredshed, at Det Europæiske Råd på deres møde i juni 2009 tog initiativ til den meddelelse, som Kommissionen nu har udarbejdet, idet man anser meddelelsen som et nødvendigt grundlag for eventuelle yderligere politiske initiativer.

Landbrug & Fødevarer anerkender i den forbindelse, at Kommissionen allerede har taget en række initiativer til stabilisering af markedet – senest med forslaget om forlængelsen af interventionsperioden for smør og skummetmælkspulver til og med februar 2010. Landbrug & Fødevarer har støttet dette forslag og henviser til selvstændigt høringssvar herom. Landbrug & Fødevarer vurderer, at en meget væsentlig værdi ved dette tiltag er, at det vil give et klart signal til markedet om, at der ikke vil ske yderligere prisfald i interventionsperioden. Det vurderes endvidere, at det ikke vil føre til en meget stor forøgelse af interventionsmængderne.

Generelt skal det dog understreges, at det er meget vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at man i EU holder fast i den gradvise fortsatte markedsorientering og sikrer erhvervet en lang planlægningshorisont. Samtidigt er det afgørende, at den fælles politik på området i så høj grad som muligt sikres og ikke undergraves af nationale særordninger. Det er derfor også vigtigt, at Det Europæiske Råd i sit mandat til Kommissionen slog fast, at eventuelle tiltag skulle respektere resultatet af sundhedstjekket.

Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger til konkrete elementer i meddelelsen:

Kvotesystemet

Landbrug & Fødevarer noterer med stor tilfredshed, at Kommissionen står fast på kvoteudvidelserne på 5 x 1 %, som det blev besluttet i sundhedstjekket. Udvidelserne er nødvendige for at sikre en gradvis markedsorientering af mælkesektoren og er nødvendige for at sikre forudsigelighed for erhvervet, inden kvoterne afskaffes i 2015. Kommissionen overvejer muligheden for at tillade, at medlemslandene kan undlade tilbagebetaling af opkrævet superafgift til de producenter, der har betalt superafgift, uanset at medlemsstaternes nationale kvote *ikke* er overskredet. Landbrug & Fødevarer respekterer, at ordningen kan være frivillig på landeniveau for en begrænset periode, men ønsker dog ikke en sådan ordning i Danmark, da dette vil forhindre en effektiv udnyttelse af landekvoten og straffe de mest driftige producenter. Ydermere vil enkelte mælkeproducenter være tvunget til at investere i yderligere kvote for at undgå superafgift, hvilket vil være en unødvendig udgift for et i forvejen trængt erhverv.

Statsstøtte

Kommissionen nævner i meddelelsen muligheden for, at man midlertidigt kan forhøje loftet for *de minimis* statsstøtte til den primære landbrugssektor fra €7.500 til €15.000; med andre ord give mulighed for, at man i hvert enkelt EU-land kan beslutte nationalt at yde en statsstøtte på op til godt kr. 110.000 per bedrift. Landbrug & Fødevarer vil kraftigt advare mod et sådant tiltag, da det vil medføre en yderligere markedsforvriddning og fare for en renationalisering af landbrugsstøtten mellem de lande i EU, som ønsker at støtte deres landbrug og de lande, som ikke ønsker at støtte deres landbrug. På grund af de varierende bedriftsstørrelser i Europa vil ændrede regler for *de minimis* statsstøtte per landbrugsbedrift ydermere betyde, at mælkeproduktionen i lande med små landbrugsbedrifter støttes forholdsvis mere end i lande med store bedrifter præget af strukturløsning.

Slagtepræmie system for malkekvæg

Kommissionen nævner, at en EU-finansieret slagtepræmie til malkekvæg vil være den mest effektive måde på kort sigt at reducere mælkeproduktionen og dermed udbuddet – men nævner samtidigt, at anvendelse af skattemidler til en sådan ordning vil være svær at retfærdiggøre. Landbrug & Fødevarer er enig i Kommissionens vurdering af, at det vil være vanskeligt at legitimere brugen af skatteydernes penge på en slagtepræmie af denne type. Erhvervet kan derfor ikke støtte indførelsen af en sådan EU-finansieret slagtepræmie, hverken på EU-niveau eller nationalt i Danmark.

Omvendt er Landbrug & Fødevarer åbne for, at der i den aktuelle situation midlertidigt gives mulighed for, at andre EU-lande nationalt kan indføre ordningen. Ligeledes vil Landbrug & Fødevarer være indforståede med, at der skabes mulighed for, at sammenslutninger af producenter m.v. på fri-

villigt grundlag etablerer egenfinansierede ordninger (inspireret af det amerikanske CWT Herd Retirement Scheme).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens rapport til efterretning. Regeringen arbejder for, at markedsinstrumenter som intervention og prisstøtte enten ophører eller opretholdes på et minimum som et reelt sikkerhedsnet. Regeringen vil endvidere modsætte sig en udskydelse af gennemførelsen af centrale dele af sundhedstjekket, således at strategien for afvikling af mælkekvoteordningen ligger fast. Regeringens principielle holdning er, at statsstøtte skal begrænses mest muligt.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der må forventes at være bred tilslutning til Kommissionens meddelelse, da en lang række medlemsstater er bekymrede over udviklingen i mælkesektoren. Tyskland og Frankrig sendte den 2. juli 2009 et brev til Kommissær Mariann Fischer Boel, hvori de udtrykte deres bekymring for situationen i mælkesektoren. Efter meddelelsens offentliggørelse den 22. juli 2009 fremsendte de et nyt brev til kommissæren. Det nye brev støttes af Østrig, Grækenland, Letland, Litauen, Slovakiet og Slovenien. Begge breve lægger op til, at der tages mere hensyn til sektoren ved blandt andet at yde yderligere eksportstøtte, øge *de minimis* statsstøtte satserne, fastfryse kvoteudvidelserne samt tillade et højere budget for salgspromotion inden for mælkesektoren.

Italien har ligeledes fremsendt et brev med anmodning om støtte til oplagring af ost og støtte til ophør af produktionen. Derudover har Italien blandt andet foreslået indførelse af krav om oprindelsesmærkning af frisk mælk, langtidsholdbar mælk, mælkepulver og ingredienser til fremstilling af oste- og mælkeprodukter.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2009 var der bred opbakning til forslaget om forlængelse af interventionsperioden, og en lang række medlemsstater efterspurgte ved den lejlighed flere støttetiltag i form af yderligere eksportrestitutioner, støtte til oplagring af ost, støtte til tilbagetrækning af malkekøer (slagtning) samt mere fleksible regler for national statsstøtte. Særligt Storbritannien og Danmark var forbeholdne overfor forslaget og ønskede en så kortvarig forlængelse af interventionsperioden som muligt, mens Italien og Grækenland var forbeholdne overfor forslaget, da disse medlemsstater fandt, at der var behov for flere og bredere støttetiltag.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat om forlængelse af interventionsperioden til Folketingets Europaudvalg den 21. juli 2009. Sagen har været forelagt med henblik på forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 10. juli 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2009, jf. samlenotat oversendt den 2. juli 2009.

Der er endvidere oversendt notat og grundnotat om tilpasningen af skolemælksordningen (komité-sag) til Folketingets Europaudvalg den 16. juli 2009.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

I Kommissionens regi er gennemført en udredning med deltagelse af erhverv, forbrugere og enkelte medlemsstater med henblik på en samlet vurdering af fødevarerindustriens forudsætninger og muligheder med henblik på konkurrencedygtighed. Rapporten fra arbejdet indeholder 30 anbefalinger og tilhørende køreplan for disses realisering.

Baggrund

Efter en konference i 2007 om den europæiske fødevarerindustri konkurrenceevne oprettede Kommissionen i april 2008 en "Gruppe på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne". Den primære opgave var at identificere forhold af betydning for fødevarerindustriens konkurrenceevne og overveje mulige tiltag på kort, mellemlang og lang sigt til fremme af den europæiske fødevarerindustri bæredygtige udvikling og konkurrenceevne.

Kommissionens næstformand Günther Verheugen (industri) og hans kommissærkolleger Mariann Fischer Boel (landbrug), Meglena Kuneva (forbrugerbeskyttelse) samt Androulla Vassiliou (sundhed) var formænd for Gruppen på Højt Plan. Dens øvrige 27 medlemmer omfattede ministre fra otte medlemsstater (Bulgarien, Danmark, Frankrig, Tyskland, Storbritannien, Italien, Polen Spanien og formandskabet) samt repræsentanter for fødevarerindustrien og forbruger- og erhvervssammenslutninger i EU. Gruppen på højt plan omfattede desuden en række observatører.

Gruppen på Højt Plan indledte sit arbejde i juni 2008 med at udpege de vigtigste problemstillinger og udfordringer, som fødevarerindustrien står overfor inden for følgende områder:

- landbrugs- og miljøpolitik
- det indre marked for fødevarer
- produktions- og distributionskædens funktion
- forskning og innovation
- handel og eksport.

På baggrund af forberedende arbejde i en stedfortrædende "sherpa-gruppe" og efter en bred offentlig høring af interessenter i sommeren 2008 vedtog Gruppen på Højt Plan i marts 2009 sin endelige rapport, der blandt andet indeholder 30 anbefalinger. På det afsluttende møde i gruppen på højt plan i juli 2009 gav medlemmerne deres tilslutning til en "køreplan for nøgleinitiativer", der indeholder en foreslået tidsplan for foranstaltningerne til gennemførelse af de 30 anbefalinger¹.

¹ Den endelige rapport og køreplanen er tilgængelige på:

http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemshortdetail.cfm?item_id=2954&lang=sv&tpa_id=156

Rapporten er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009 med henblik på orientering.

Nærhedsprincippet

Der er ikke tale om forslag til retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Rapporten dækker hele kæden fra jord til bord. Den har i vidt omfang opmærksomhed rettet mod vilkårene for små og mellemstore virksomheder og fokuserer endvidere en del på samspejlet med 3. lande. Med hensyn til spørgsmål om konkurrencemæssig balance og prissætning i fødevarekæden, indeholder køreplanen ligeledes anbefalinger i retning af monitoring og transparens.

Kommissionen har udarbejdet en ”køreplan for nøgleinitiativer” (et såkaldt *roadmap*), der angiver forslag til en tidsplan for håndtering af anbefalingerne og en angivelse af, hvem der forventes at bidrage aktivt hertil (EU, medlemsstater, fødevareindustrien etc.). Der er her alene tale om anbefalinger og ikke juridisk bindende beslutninger. Tiltagene drejer sig typisk om monitoring og evaluering samt implementeringen af vedtagne beslutninger.

Rapporten lægger blandt andet op til en afbalanceret anvendelse af markedsinstrumenter, men med større gennemslagskraft for markeds- og prisdannelse på fødevareområdet anbefales i lyset af høje fødevarepriser og konkurrenceforholdene for små og mellemstore virksomheder. I forhold til forskning og innovation lægges op til en jord til bord politik med fokus – også i det 7. rammeprogram – på udvikling af bæredygtig produktion og fremstillingsprocesser. Handelspolitisk lægges især op til snarlig og succesrig afslutning af WTO-forhandlingerne og supplerende styrkelse af bilaterale aftaler.

Gruppen på Højt Plan forventes indkaldt ca. en gang årligt fremover til monitoring af opfølgningen på de foreslåede tiltag.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Konsekvenser

Rapporten og dens anbefalinger har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer er overordnet tilfredse med rapporten fra gruppen, herunder de 30 anbefalinger. Der er anvendt en helhedsorienteret tilgang, hvor man har holdt sig for øje, at konkurrenceevnen i *hele* kæden fra jord til bord skal sikres. Dette er centralt, fordi der ofte er stærke kræfter, der fokuserer på de enkelte led i kæden.

Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at rapportens anbefalinger på en lang række områder havde været mere konkret og i større grad havde forholdt sig til, at EU ikke kan isolere sig fra udviklingen i den øvrige verden. Det gælder ikke mindst på det bioteknologiske område, selvom det skal anerkendes, at rapporten forholder sig mere reelt til problemerne end ofte set. Dog savnes der konkrete tiltag til at fremme udviklingen af GM-afgrøder og -produkter, som bidrager til at løse de udfordringer, hele sektoren står over for i forhold til miljø, klima, sundhed, ernæring mv., som også kan bidrage til en mere positiv holdning til genteknologien.

Bekymringen i forhold til, at rapportens anbefalinger er for generelt formulerede gælder også i forhold til den udarbejdede ”køreplan” (”roadmap”), hvor de 30 anbefalinger er blevet operationaliseret. I forhold til rapporten fra marts måned 2009 havde Landbrug & Fødevarer gerne set mere konkrete anbefalinger inden for følgende områder:

- *Bilaterale frihandelsaftaler*
EU bør have en mere ambitiøs dagsorden – både for at presse en WTO-aftale igennem og for at udnytte europæisk landbrugs komparative fordele på en række højværdimarkeder, ikke mindst Japan.
- *GMO – nultolerance*
Det er glædeligt at se, at rapporten understreger vigtigheden af at sikre forsyning af foder og andre råvarer til konkurrencedygtige priser, herunder specielt i forhold til GMO. Der er imidlertid behov for konkrete tiltag i forhold til at løse problemerne med nultolerancen for GMO, som er godkendt og omsættes på verdensmarkedet, men som endnu ikke er godkendt i EU.
- *Joint Technology Initiative for jordbrugs- og fødevarer*
EU bør indlede etableringen af et jordbrugs- og fødevarer-Joint Technology Initiative (JTI) omkring fødevarerkløngen. Ved at samle de offentlige parter, vidensinstitutioner og industrien i en forpligtende samarbejde bliver JTI’erne effektive forskningspolitiske redskaber til fremme af vidensniveauet og videnspredningen i Europa.
- *Det indre marked*
Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at anbefalingerne om det indre marked i større grad havde afspejlet, at fødevaremarkedet er globalt. Det anerkendes, at impact assessment er en vigtig forudsætning for at bedømme lovgivningsmæssige tiltag i relation til konkurrencekraften, men at pege på et allerede kendt instrument i lovgivningsprocessen er ikke ambitiøst. Anbefalingerne reflekterer desværre heller ikke behovet for internationaliseringen af lovgivningen og anviser ikke måder, hvorpå den udfordring kan håndteres.

Afslutningsvis understreger Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt, at anbefalingerne bliver forankret både i den kommende Kommission og i Rådet. For at sikre den fortsatte opmærksomhed omkring rapportens anbefalinger, bør der med jævne mellemrum – for eksempel årligt – ske en tilbage melding til Rådet om, hvor langt man er nået med gennemførelsen af de 30 anbefalinger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har i gruppen generelt lagt vægt på, at overvejelser om EU-tiltag skal fokusere på rammevilkår og det nødvendige for at få gennemført allerede vedtagne EU-målsætninger, herunder forenkling og harmonisering af EU-regulering, idet erhvervets rolle og ansvar ligeledes bør være i fokus. Endvidere er der lagt vægt på gode rammevilkår for forskning og innovation, og adgangen til

kommercielt at udnytte bioteknologiske landvindinger. Regeringen lægger stor vægt på, at der indgås en global frihandelsaftale.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes en generelt positiv holdning til rapporten og de ledsagende anbefalinger i dokumentet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter for så vidt angår handelsnormer for fjerkrækød

KOM (2008) 336

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. juni 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget indebærer en ændring af fusionsmarkedsordningen for så vidt angår handelsnormer for fjerkrækød. Kommissionen foreslog i 2008 i henhold til hygiejneforordningen, at der blev givet tilladelse til at anvende visse stoffer til fjernelse af overfladeforureningen fra fjerkrækroppe, hvilket i givet fald forudsatte ændring af definitionen af "fjerkrækød" i handelsnormerne. Forslaget til ændring af hygiejneforordningen blev dog afvist, idet der ikke var støtte fra nogen af medlemsstaterne. Disse elementer er herefter fjernet fra forslaget

Endvidere indeholder forslaget en udvidelse af reglerne til også at gælde for tilberedt fjerkrækød, f.eks. marineret fjerkrækød, der er genstand for en stadig stigende omsætning. Definitionerne af "fersk", "frosset" og "dybfrosset" kød er desuden strammet op og er udvidet til også at gælde for tilberedt fjerkrækød, som ifølge forslaget kun må sælges i én af de tre former.

Forslaget forventes ikke i sig selv at indvirke på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 336 fremsendt forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, for så vidt angår handelsnormer for fjerkrækød. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 12. juni 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører ændringer til eksisterende fødevarerlovgivning. Det er derfor regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Forslaget indebærer en ændring af handelsnormerne for fjerkrækød. Det er generelt fundet nødvendigt at tage handelsnormerne for fjerkrækød op til fornyet overvejelse, idet bestemmelserne ikke har været revideret grundigt siden 1990. Siden dengang er der sket en udvikling, dels teknologisk på produktionsstederne, dels på markedet for fjerkrækød med hensyn til produktudvikling og forbrugervaner.

Konkret indeholder forslaget følgende ændringer:

- Handelsnormerne for fjerkrækød er udvidet til at gælde for fjerkrækød i saltlage.
- I definitionen af ”fersk fjerkrækød” er det tilføjet at kødet på intet tidspunkt må være stivnet på grund af kulde, hvilket er en skærpelse i forhold til den nuværende definition.
- Definitionen af ”frosset fjerkrækød” er ændret, således at det ikke længere vil være muligt for Kommissionen at fastsætte visse tolerancer for opbevaringstemperaturen. Denne må for frosset fjerkrækød ikke være højere end - 12 °C.
- Der er indsat en definition af ”tilberedning baseret på fersk fjerkrækød”. Herved forstås tilberedt kød, hvortil der er benyttet fersk fjerkrækød. Tilberedt kød er kendetegnet ved at tilberedningen ikke ændrer kødets karakter af fersk kød. Eksempler er marineret kød, kantkrydret kød og kød omviklet med bacon.
- Der er indsat en definition af ”fjerkrækødprodukt”. Eksempler er pølser, røget bacon og paté.
- Muligheden for underinddeling af kvalitetsklasse A fjerkrækød i klasserne A1 og A2 er af forenklingshensyn fjernet, idet denne ikke har fundet anvendelse i praksis.
- De nuværende handelsnormer fastsætter at fjerkrækød kun må udbydes til salg i én af følgende former: fersk, frosset eller dybfrosset. Denne bestemmelse er i forslaget udvidet til også at gælde for tilberedninger baseret på fjerkrækød. Det vil sige, at det ikke længere vil være tilladt at markedsføre f.eks. marineret, optøet fjerkrækød.

Forslaget indeholder *ikke* længere forslag om ændring af hygiejneforordningen med henblik på, at det skulle være muligt at anvende disse stoffer til fjernelse af overfladeforureningen fra fjerkrækroppe (dekontaminering).

Udtalelser

Europa-Parlamentet i sin udtalelse fremlagt ændringsforslag, herunder krav om tilføjelse af supplerende, obligatoriske mærkningsoplysninger. Blandt andet om angivelse af kødets oprindelse eller ophavssted, angivelse af fjerkræets slagtedato, foruden oplysninger om alt vand, der udgør mere end 5 % af et fødevarerprodukts vægt.

Gældende dansk ret

Bestemmelserne i Kommissionens forslag til ændring af forordning 1234/2007 for så vidt angår handelsnormer for fjerkrækød vil være umiddelbart anvendelige og vil ikke medføre ændringer af den nationale lovgivning.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle eller samfundsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes at kunne medføre øgede administrative byrder for erhvervet, idet forordningens supplerende mærkningsbestemmelser også kommer til at gælde for tilberedt fjerkrækød.

Forslaget forventes ikke at indvirke på beskyttelsesniveauet i Danmark eller EU.

Høring

Forslaget er lagt på høringsportalen fra den 16. juni 2008. Der er den 24. juni 2008 foretaget skriftlig høring af §2 udvalget (landbrug). Det reviderede forslag er lagt på høringsportalen den 5. marts 2009. Der er foretaget en fornyet høring af §2-udvalget (landbrug) den 24. august 2009, hvor der ikke er fremkommet nye høringssvar.

Det Danske Fjerkræråd, er særdeles tilfredse med at det med de foreslåede ændringer ikke længere vil kunne tillades at optø frosset og dybfrosset fjerkrækød og sælge dette som et kølet produkt.

Ved høring i §2-udvalget den 24. juni 2008 henviser Det Danske Fjerkræråd til tidligere høringssvar og tilføjer yderligere, at der bør med hensyn til udtrykkende fersk og kølet fjerkrækød udvises påpasselighed og entydighed, da disse begreber ofte anvendes i flæng. Udtrykket fersk bør anvendes om behandlingsgraden og udtrykket kølet bør anvendes om opbevaringstemperaturen. Fersk kød, herunder fersk fjerkrækød er defineret i Bilag I i forordning 853/2004. Fjerkrærådet finder det særdeles vigtigt, at definitionerne i forordning 1234/2007 er i overensstemmelse med definitionerne i bilag I forordning 853/2004. Som eneste undtagelse finder Fjerkrærådet det acceptabelt at definitionen af fjerkrækød i forordning 1234/2007 er begrænset til kød af opdrættede fugle under KN-kode 0105, hvor den jo i forordning 853/2004 omfatter kød af alle opdrættede fugle med undtagelse af strudsefugle.

De Samvirkende Købmænd anfører, at forslaget indebærer en udvidelse af gyldighedsområdet og dermed endnu flere regler, en butik skal holde styr på. Endvidere mener DSK, at hvis der er brug for definition af begreber som fersk burde det gøres horisontalt og ikke i en handelsnorm. DSK går ikke ind for kemisk dekontaminering. Da de foreslåede ændringer bl.a. vedrører mærkning af produkter, som fremstilles i butikkernes slagter- og delikatesseafdelinger anføres det, at de kan få vidtgående konsekvenser i form af flere administrative byrder.

Ved høring af det reviderede forslag den 3.-5. marts 2009 på høringsportalen er der yderligere fremkommet følgende bemærkninger:

Danske Slagtermestre mener, at muligheden for at optø og tilberede fjerkrækød skal bevares. Her fremhæves især salg af ænder enten om sommeren eller ved juletid, hvor mængden af ferske ænder

er begrænset og butikkerne gerne vil have muligheden for at optø og tilberede ænder til kunderne. Danske Slagtermestre mener, det bør være muligt at opstille regler, blandt andet for at undgå vildledning, således at det er forsvarligt stadig at sælge optøet tilberedt fjerkrækød. Hertil har Det Danske Fjerkræråd bemærket, at Fjerkrærådet ikke kan tilslutte sig, at det bør tillades at markedsføre tilberedt, optøet fjerkrækød – heller ikke selvom der mærkes med oplysning til forbrugeren om, at der er tale om optøet kød. Denne praksis opfattes af Fjerkrærådet som ødelæggende for fjerkrækøddets image hos forbrugerne. Landbrug & Fødevarer tilslutter sig høringssvaret fra Det Danske Fjerkræråd og er således også imod tilladelsen til at anvende optøet fjerkrækød i tilberedninger. De Samvirkende Købmænd mener, at der ikke er grund til at have særlige regler vedrørende optøning af fjerkrækød, idet for eksempel svinekød kan optøes og sælges, uanset om det er tilberedt eller ej. De Samvirkende Købmænd henviser til de generelle vildledningsregler, hvorefter optøede produkter kan mærkes med oplysning herom. Dansk Erhverv henviser til høringssvaret fra De Samvirkende Købmænd.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet over for forslaget, idet der er behov for en opdatering af reglerne for handelsnormer for fjerkrækød set i lyset af den teknologiske udvikling og ændrede forbrugervaner de seneste år.

Samtidig medvirker forslaget til en mere præcis forbrugeroplysning, herunder ved at foreskrive at fjerkræprodukter, der sælges som værende fersk, ikke må have været frosset.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt er udvidelsen af handelsnormer til også at gælde for tilberedte produkter blevet positivt modtaget hos medlemsstaterne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 30. juni 2008. Sagen har været forelagt med henblik på forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008, jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.